

Perintöverosta eroon myyntivoiton verotuksella

JANNE JUUSELA
TERO LUNDSTEDT

Perintöverosta eroon myyntivoiton verotuksella

Esitämme perintöveron korvaamista luovutusvoittoverolla eli jatkossa vero maksettaisiin vasta myyntivoiton syntyessä. Veromallissamme alle 20 000 euron perintöjen jatkoluovutusten luovutusvoittoverotuksessa sovelletaan verohuojennusta. Ehdottamamme malli edistää varallisuuden kertymistä tavallisille kotitalouksille, myös alle 20 000 euron perintöjen saajille, ja huomioi maksukyvyyn huomattavasti aiempaa paremmin.

Vihattu perintövero on tiensä päässä

PERINTÖ- JA LAHJAVERO (jäljempänä ”perintövero”) on epäoikeudenmukainen, vaikeuttaa sukupolvenvaihdoksia, ja kannustaa verosuunnitteluun. Näistä syistä se onkin monissa verrokki- ja naapurimaissamme jo lakkautettu.

Vero valikoituu syystäkin kyselyissä jatkuvasti kansan eniten vihaamaksi verolajiksi. Siksi onkin oikein, että verolajin poistamisen selvittäminen sisältyy nykyiseen hallitusohjelmaan.

Vaikka perintöveron ongelmakohdat tiedostetaan Suomessa melko laajalti, muutosvastarinta keskittyy usein kysymykseen alle 20 000 euron perintöjen verokohtelusta, jotka ovat nykymallissa perintöverosta vapaita. Kysymys on merkittävä, sillä vuonna 2020 59 % kaikista suomalaisista perinnöistä oli alle 20 000 euron arvoisia.

Huoli on aiheellinen, ja harvahan verojen maksusta nauttii. Asiantilalla on kuitenkin täysin korjattavissa lakimuutoksella. Ehdottamassamme mallissa alle 20 000 euron perintöjen saajilla säilyy nykyinen mahdollisuus käyttää omaisuuden jatkoluovutuksessa hankintamenona omaisuuden käypää arvoa perintösaannon ajankohtana.

Näin ollen esityksemme perintöveron korvaamiseksi luovutusvoittoverotuksella tuottaa suurelle enemmistölle nykytilaa edullisemman tai vähintäänkin saman verokohtelun. Se parantaa talouskasvun edellytyksiä ja kotitalouksien varallisuuden kertymistä, maksattamatta laskua pieniä perintöjä saavilla.

Aikaa ei ole hukattavaksi

VERROKKIMAISTAMME RUOTSI luopui perintöverosta vuonna 2004 ja Norja vuonna 2014. Ennalta-arvattavasti, tämä on saanut varakkaita henkilöitä sekä palaamaan fyysisesti sekä sijoittamaan entisiin kotimaihinsa. Suomi on hukannut tässä(kin) asiassa hurjasti aikaa ja varallisuutta.

Kotitaloudet ovat Suomessa köyhiä muihin Pohjoismaihin verrattuna, ja olemme erityisen pääomaköyhä maa. Tässä mielessä onkin itsetuhoista, että valtio ehkäisee ylisukupolvisen kansallisvarallisuuden kertymistä vrottamalla perintöjä ja ajamalla varakkaita henkilöitä maasta.

Perintöverotus johtaa usein tilanteeseen, jossa perijälle tulee vero maksettavaksi vaikkei hänellä ole juuri sillä hetkellä maksukykyä. Vuoden 2022 tilastojen mukaan noin 15 % tapauksista perintöveroa ei onnistuttu maksamaan ajallaan.

Perintö- ja lahjaverotukseen liittyy paljon sudenkuoppia, mutta toisaalta myös verosäästöjen mahdollisuuksia. Siksi verosuunnittelu on välttämätöntä ja siitä on myös kasvanut laaja liiketoiminta monille neuvonantajille. Tämä ei ole mitään muuta kuin puhdasta resurssien haaskausta, minkä lisäksi se on taloudellisesti epätasa-arvoista – varakkailla kun on enemmän varaa verosuunnitella.

Suomi seurannee perintöveron poistossa muita Pohjoismaita ennen pitkää, mutta ongelmana on se, että odottamisen odottaminen hidastaa kasvua.

Vuosikymmeniä jauhanut perintöverotus on vienyt kumulatiivisesti valtavasti suomalaista vaurautta valtiolle. Suuret ikäluokat ovat edellisiä sukupolvia selkeästi vauraampia ja yli 65-vuotiailla onkin hallussaan maan suurin nettovarallisuus. He ovat jättämässä perintöjä lähivuosina kasvavalla tahdilla. Meidän ei kannata hukata tätä kansallisvaurautta.

Liberan esitys perintöveron korvaamiseksi luovutusvoittoverolla

EHDOTAMME, ETTÄ perintöverotuksesta luovutaan ja se korvataan luovutusvoittoverotuksella. Alle 20 000 euron perinnöille vahvistetaan jatkossakin nykyistä perintöverotusarvoa vastaava verotusarvo, jolloin muutoksen jälkeenkin näiden perintöjen jatkoluovutusten luovutusvoittoverotus säilyy nykyisellään. Edullisempi verokohtelu siis jatkuu, nyt luovutusvoittoverotuksen alaisuudessa.

Alle 20 000 euron perijöiden kevyempi verokohtelu on perusteltua, jotta uudistusta ei rahoiteta pienten perintöjen saajilla. Ehdotuksessamme “häviäjiä” ei juuri ole valtion ohella, ja julkinen sektorikin hyötyy pitkällä aikavälillä luovutusvoittojen verotulojen kasvusta.

Esimerkkejä

NYKYJÄRJESTELMÄSSÄ ALLE 20 000 euron perinnöt ovat verovapaita. Verovapaallekin perinnölle kuitenkin vahvistetaan verotuksessa perintöverotusarvo, jota voidaan käyttää omaisuuden hankintamenona luovutusvoittoverotuksessa.

Perintö- ja lahjaveron korvaaminen täysimääräisesti luovutusvoittoverolla johtaisi pääsääntöisesti perintöjen jatkoluovutusten verotuksen kiristymiseen verrattuna nykytilaan.

Kiristyminen aiheutuu siitä, että jatkoluovutuksissa hankintamenona tulisi käyttää joko hankintameno-olettamaa (20 % tai 40 % yli kymmenen vuotta omistetulle omaisuudelle) tai vaihtoehtoisesti omaisuuden alkuperäistä hankintamenoa, mikä on yleensä matalampi kuin perintöverotuksessa vahvistettu perintöverotusarvo.

ESIMERKKI 1: A saa perintönä vanhempiensa kesämökin, jonka vanhemmat ovat itse rakentaneet 50 vuotta sitten. Todellinen hankintameno on hyvin vähäinen eikä tarkkaa määrää ole enää mahdollista selvittää. Perintöverotuksessa kesämökin perintöverotusarvoksi vahvistetaan 15 000 euroa. A myy kesämökin kahden vuoden kuluttua perintösaannosta 18 000 eurolla.

Esimerkkitapauksessa A:n myydessä mökin hänen pitäisi käyttää perimänsä omaisuuden hankintamenona 40 prosentin hankintameno-oletamaa (omaisuuden alkuperäinen hankinta yli 10 v sitten). Tällöin luovutusvoiton suuruudeksi tulee 10 800 euroa ($18\,000 - 40\% \times 18\,000$), josta vero 30 % olisi 3 240 euroa.

Perintöverotuksen poistaminen ilman huojennusta luovutusvoittoverotuksessa johtaisi siis kesämökin jatkoluovutuksen veroksi 3 240 euroa.

EHDOTTAMAMME MALLI: A myy kesämökin kahden vuoden kulluttua perintösaannosta 18 000 eurolla. Kun hankintamenoksi hyväksytään perintöverotusarvo, 15 000 euroa, tulee veronalaiseksi luovutusvoitoksi 3 000e euroa, josta vero 30 % on 900 euroa.

Eli uudessa mallissa kesämökin jatkoluovutuksen luovutusvoittovero olisi 900 euroa. Kokonaisverorasitus olisi sama kuin nykyisessä verojärjestelmässä (ei perintöveroa, jatkoluovutuksen luovutusvoittovero 900 euroa).

ESIMERKKI 2: B saa vanhemmaltaan G perinnöksi 10 000 euron arvosta perheyhtiön osakkeita. G oli perustanut yhtiön 20 vuotta aikaisemmin silloisella minimipääomalla. Koska perinnön arvo on alle 20 000 euroa, Verohallinto vahvistaa osakkeille verotusarvoksi osakkeiden käyvän arvon eli 10 000 euroa. B myy osakkeet heti perintösaannon jälkeen sisarelleen 10 000 eurolla. B voi käyttää luovutusvoittoverotuksessa hankintamenona verotusarvoa eli 10 000 euroa.

Veronalaista luovutusvoittoa ei synny lainkaan. Kokonaisverorasitus olisi sama kuin nykyisessä verojärjestelmässä (ei perintöveroa, jatkoluovutuksen luovutusvoittovero 0 euroa).

ESIMERKKI 3: C saa vanhemmaltaan H perinnöksi 50 000 euron arvoiset asunto-osakeyhtiön osakkeet. H oli hankkinut asunnon kahdeksan vuotta aikaisemmin 40 000 eurolla. Koska perinnön arvo on yli 20 000 euroa, sille ei vahvisteta verotusarvoa. C myy osakkeet heti perintösaannon jälkeen 50 000 eurolla. Luovutusvoittoverotuksessa osakkeiden hankintamenona käytetään alkuperäistä hankintahintaa eli 40 000 euroa.

Veronalaiseksi luovutusvoitoksi muodostuu siis 10 000 euroa, josta vero 30 % on 3 000 euroa. Kokonaisverorasitus nykyisessä verojärjestelmässä olisi perintövero 2 500 euroa lähisukulaiselle (tai 6 400 euroa muille), jatkoluovutuksen luovutusvoittovero 0 euroa.

ESIMERKKI 4: D saa vanhemmaltaan I perinnöksi 15 000 euron arvosta pörssiosakkeita. I oli hankkinut osakkeet neljä vuotta aikaisemmin 10 000 eurolla. Koska perinnön arvo on alle 20 000 euroa, Verohallinto vahvistaa osakkeiden verotusarvoksi osakkeiden käyvän arvon eli 15 000 euroa. D myy osakkeet kahdeksan vuoden kuluttua perintösaannosta 50 000 eurolla. D voi käyttää osakkeiden hankintamenon laskemisessa 40 %:n hankintameno-olettamaa (20 000 euroa), koska se johtaa D:lle edullisempaan lopputulokseen kuin alkuperäinen hankintameno (10 000 euroa) tai verotusarvo (15 000 euroa).

Luovutusvoitoksi muodostuu 30 000 euroa, josta vero 30 % on 9 000 euroa. Kokonaisverorasitus olisi sama kuin nykyisessä verojärjestelmässä (ei perintöveroa, jatkoluovutuksen luovutusvoittovero 9 000 euroa).

Mallissamme nykyiseen tapaan kaikkien kuolinpesien pitää antaa perukirja Verohallinnolle yhden kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta. Perukirjan perusteella Verohallinto vahvistaa alle 20 000 euron suuruisille perinnöille verotusarvon. Perinnönsaajalla olisi oikeus käyttää perimänsä omaisuuden hankintamenona verotusarvoa, jos/kun omaisuus myöhemmin luovutetaan.

Edellä kuvatuissa esimerkkitapauksissa:

A:N VEROKOHTELU säilyy perintöverotuksen poistamisesta huolimatta samanlaisena kuin nykyjärjestelmässä, eli verovapaana perintöverotuksesta. Omaisuuden jatkoluovutuksesta A saisi vähentää omaisuuden luovutushinnasta (18 000 euroa) perintöverotusarvoa vastaavan verotusarvon (15 000 euroa).

B:N VEROKOHTELU säilyy perintöverotuksen poistamisesta huolimatta samanlaisena kuin nykyjärjestelmässä, sillä 10 000 euron perinnöstä ei mene perintöveroa ja myös jatkoluovutus on luovutusvoittoverosta vapaa.

C:N TAPAUKSESSA välittömästi perinnönsaannon jälkeen myyty 50 000 euron omaisuus olisi hieman nykyistä kireämmin verotettu lähisukulaiselle, mutta selvästi nykyistä kevyempi muille perijöille.

D:N VEROKOHTELU säilyy perintöverotuksen poistamisesta huolimatta samanlaisena kuin nykyjärjestelmässä. 15 000 euron perinnön jatkoluovutukseen kahdeksan vuotta myöhemmin kohdistuisi 9000 euron luovutusvoittovero.

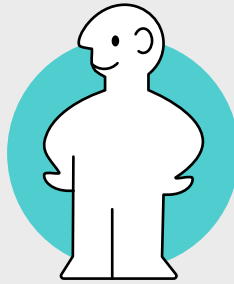
Tilanteissa, joissa perintönä saatua omaisuutta ei ole tarkoitus myydä, perintöverotuksen poistaminen johtaa aina samaan verorasitukseen kuin nykyään (alle 20 000 euron perinnöt ovat jatkossakin verovapaita) tai nykyistä matalampaan verorasitukseen (kaikki muutkin perinnöt ovat verovapaita).

ESIMERKKI 5: E saa vanhemmaltaan G:ltä perintönä 100 000 euron arvosta asunto-osakkeita ja arvopapereita. E:n tarkoituksena on jatkaa varojen omistamista tavoitteena saada vakaita vuokra- ja osinkotuottoja. Jos perintövero poistetaan, perinnöstä ei aiheudu E:lle veroseuraamuksia, vaan veroseuraamuksia aiheutuu vasta siinä vaiheessa, jos E päättääkin luopua omaisuudesta vastikkeellisesti. Perintönä saadun omaisuuden kerryttämät vuokra- ja osinkotuotot ovat luonnollisesti E:n veronalaisia pääomatuloja.

NYKYTILA

8 700 euron perintövero
(ei-lähisukulaisille
20 500 euroa).

UUSI MALLI

Perintö on verovapaa,
veroseuraamuksia vasta
perintöä myytäessä.

Nykyisessä verojärjestelmässä E:n perintöön kohdistuu 8 700 euron suuruisen perintöveron (muille kuin lähisukulaisille 20 500 euroa). Veron jälkeen E:n pääomatuloja kerryttävän sijoitusvararallisuuden arvo alenee 91 300 euroon.

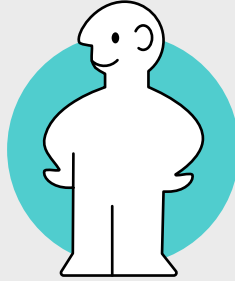

ESIMERKKI 6: F saa vanhemmaltaan H:ltä perintönä 1 000 000 euron arvosta perheyhtiön osakkeita. F:n tarkoituksena on omistaa osakkeet ja luovuttaa ne aikanaan omille lapsilleen. Jos perintövero poistetaan, perinnöstä ei aiheudu F:lle veroseuraamuksia, vaan veroseuraamuksia aiheutuu vasta siinä vaiheessa, jos F päättääkin luopua osakkeista vastikkeellisesti.

NYKYTILA

Riippuu soveltuuko
sukupolvenvaihdon
verohuojennus.
Vero 30 000–150 000 euroa
(ei-lähisukalaiselle jopa
300 000 euroa).

UUSI MALLI

Veroseuraamuksia
vasta, jos perijä
päättää myydä.

Nykyisessä verojärjestelmässä veroseuraamus eroaa merkittävästi riippuen siitä, voidaanko perheyhtiön osakkeisiin soveltaa sukupolvenvaihdon verohuojennusta.

Mikäli sukupolvenvaihdohuojennus ei sovellu, esimerkiksi koska F ei jatka verolaissa tarkoitettulla tavalla yritystoimintaa, F:n osuus on alle 10 % perheyhtiön osakkeista tai perheyhtiön ei katsota harjoittavan verolaissa tarkoitettua liiketoimintaa (se on esim. kiinteistöjä tai sijoituksia hallinnoiva yhtiö), perintöveron määrä on (lähisukalaiselle) noin 150 000 euroa (muille noin 300 000 euroa).

Sen sijaan jos sukupolvenvaihdohuojennus soveltuu, F:n veroseuraamukset olisivat todennäköisesti huomattavasti alhaisemmat, esimerkiksi mittaluokkaa 30 000 euroa. Monissa perheyrytyksissä, erityisesti jos niissä on alaikäisiä perijöitä, joudutaan varautumaan yllättäviin perintöveroihin pitämällä merkittäviä määriä varoja varalla. Tämä on kaikki aivan turhaan pois investoinneista yrityksen kasvuun.

Verouudistuksemme odotettavissa olevia seurauksia

- 1. Edistää varallisuuden kertymistä tavallisille kotitalouksille.** Perintöverotus poistuu ja pienten perintöjen jatkuvuuteksiinkaan ei kohdistu nykyistä ankarampaa verotusta. Mallimme ottaa samalla huomattavasti nykytilaa paremmin huomioon verovelvollisen maksukykyyn. Tilanteissa, joissa pienen perinnön saanut perijä haluaa myydä sen heti, ei jatkossakaan aiheudu luovutusvoittoverokustannusta.
- 2. Helpottaa merkittävästi perheyriyten sukupolvenvaihdosten toteuttamista ja poistaa tarvetta varallisuuden maastapakoön.** Tämä on valtava kysymys kansantalouden kannalta, sillä Suomessa työllistävistä yrityksistä peräti noin 70 % on perheyriyksiä.
- 3. Verotuksen hallinnolliset kustannukset vähenevät merkittävästi.** Perintö- ja lahjaverotusta ei tarvitse toimittaa lainkaan. Mainittakoon, että nykyisin perintöverotuksen toimittamisessa on 6–18 kuukauden jonot. Alle 20 000 euron perinnöille vahvistetaan jatkossakin verotusarvo, mutta se on hallinnollisesti vaivatonta, sillä perukirjat ja perintöjen arvostaminen joudutaan jatkossakin tekemään perinnönjakoja varten.
- 4. Verotuotot vähenevät – aluksi.** Ennustamme noin miljardin euron staattisia verotuottomenetyksiä, mutta yhdessä sukupolvienvaihdosten helpottumisen, varakkaiden sukujen Suomessa pysymisen, sekä kotitalouksien varallisuuden kasvun myötä laajemman luovutusvoittojen veropohjan voidaan olettaa tuottavan dynaamisilla vaikutuksilla jo keskipitkällä (3–5 vuoden) aikavälillä enemmän verotuottoja kuin nykymalli.

Perintöveron poisto on erityisen tärkeää pääomiltaan ja kotitalouksien varallisuusasteiltaan ylivoimaisesti köyhimmälle Pohjoismaalle. Ei anneta suurten ikäluokkien keräämän varallisuuden turhaan huveta valtiolle, eikä kannusteta ketään muuttamaan pois Suomesta verotussyistä. Lakautetaan siis tämä kansan eniten vihaama vero.

Libera

Libera-säätiö on vuonna 2011 perustettu itsenäinen ja puoluepoliittisesti sitoutumaton ajatuspaja, joka tukee ja edistää yksilönvapautta, vapaata yrittäjyyttä, vapaita markkinoita ja vapaata yhteiskuntaa. Sen toiminta koostuu tiedotus- ja julkaisutoiminnasta, tutkimustyöstä ja tapahtumien järjestämisestä. Libera on yksityisesti rahoitettu, toiminnallinen ja yleishyödyllinen säätiö.